

UCHWAŁA NR XXI/194/2020
RADY GMINY KOCMYRZÓW-LUBORZYCA
z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Kocmyrzów-Luborzyca na 2021 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2020.713 t.j. z dnia 2020.04.210, art.4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2019.2277 t.j. z dnia 2019.11.19) oraz art.10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2020.2050 t.j. z dnia 2020.11.19), uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Kocmyrzów-Luborzyca na 2021 rok.

§ 1

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2020, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2019.2277 t.j. z dnia 2019.11.19). Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Wstęp

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych należą do zadań własnych gminy a ich realizacja jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – co określają przepisy art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Alkoholizm jest jednym z źródeł niedostatku. Występuje najczęściej w rodzinach ubogich, dotkniętych niepowodzeniami życiowymi i bezrobociem. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu mieszkańców i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród osób korzystających z GOPS.

Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania. Jednak nie potwierdza tego rozkład deklaracji, jaki uzyskaliśmy w trakcie badania. Ponad połowa Polaków (53%) twierdzi, że pije alkohol, ale tylko od czasu do czasu i mając ku temu dobrą okazję. Można to nazwać umiarkowanym stylem picia. Niewielkie grupy badanych deklarują częste (4%) i dosyć częste (7%) wykorzystywanie różnych okazji do napięcia się alkoholem. Co szósty respondent (16%) przyznaje, że unika okazji do tego, żeby pić alkohol, a prawie co piąty (19%) deklaruje abstynencję. Warto zauważyć, że pewien normatywny styl picia nie zmienił się od dziesięciu lat, gdyż w badaniu z 1997 roku respondenci odpowiadali bardzo podobnie.

Alkoholizm pociąga za sobą liczne, daleko idące skutki społeczne jak: dezorganizacja rodziny, destrukcyjny wpływ na środowisko wychowawcze dzieci, zaniedbywanie pracy prowadzące do bezrobocia, zaburzenia stosunków międzyludzkich, przestępczość. To również jedna z przyczyn bezdomności, osamotnienia, odrzucenia przez rodzinę, braku stałych środków utrzymania, złego stanu zdrowia.

Rozdział 1. **Cele programu**

Celem, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych.

W 2021 r. w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich zostaną realizowane poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
2. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków.
3. Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację zimowego i letniego wypoczynku, finansowanie kosztów prowadzenia świetlic opiekuńczo-wychowawczych (wynagrodzenia wychowawców, dożywianie dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczek według wskazań oferty).
4. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym
5. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin.
6. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych.
7. Przeprowadzenie badań na stosowanie substancji psychoaktywnych wśród młodzieży.
8. Przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych wśród mieszkańców.
9. Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy psychologicznej z uwagi na zaburzenia psychiczne związane z COVID-19

Rozdział 2.

Zadania programu i sposób ich realizacji

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ww. ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej, jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień. Główne zadania programu w szczególności będą obejmować:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków

Cel: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Planowane działania:

- 1) Organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii ;
- 2) Rozwijanie i wspieranie działalności punktu informacyjno – konsultacyjnego między innymi poprzez:
 - a) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
 - b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia,
 - c) udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym w ośrodkach na terenie gminy, powiatu, regionu, województwa,
 - d) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - e) inicjowanie interwencji kryzysowej,
 - f) udostępnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych.
 - g) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.
- 3) Finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.

Instytucje współpracujące z Gminną Komisją:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Centrum Kultury i Promocji
3. Komisariat Policji w Słomnikach
4. Ochotnicze Straże Pożarne
5. Kluby Sportowe
6. Stowarzyszenia
7. Sąd Rejonowy dla Krakowa Nowej Huty
8. Prokuratura Rejonowa
9. Szpital Specjalistyczny im. dr.J.Babińskiego w Krakowie
10. Centrum Psychoterapii w Myślenicach
11. Stowarzyszenia działające na terenie tut. Gminy
12. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
13. ZOL Czarny Bór

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin.

Planowane działania:

- 1) Współpraca merytoryczna z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie poradnictwa, udzielania pomocy psychologicznej i prawnej
- 2) Podejmowanie przez Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno – motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym.
- 3) Prowadzenie w szkołach, przedszkolach, świetlicach działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i treningów psychoedukacyjnych dla nauczycieli i wychowawców, spotkań terapeutycznych).
- 4) Współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 5) Realizacja procedury interwencji "Niebieskich kart" przez gminną komisję, w jednostkach komisariatu policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Problem „dopalaczy” (smart drugs, legal highs) w Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych.

W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych. Co więcej: *Sprzedaż leków w Polsce od kilkunastu lat rośnie. Jak podaje Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, nasz kraj jest szóstym, co do wielkości rynkiem zbytu leków w Europie*

Integralną częścią programu jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii jakimi dysponuje gmina.

Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary gminnego programu w tym: profilaktykę szkolną, środowiskową, lecznictwo odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych .

Cel: zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży nt. zagrożeń wynikających z używania alkoholu i innych substancji uzależniających.

Planowane działania:

- 1) Tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej:
 - a). współpraca z placówkami oświatowymi
 - b). współpraca z grupami społecznymi i zawodowymi mającymi swój udział w kreowaniu polityki trzeźwościowej na terenie gminy,
 - c). działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich,
 - d). wdrażanie programów profilaktyczno –interwencyjnych dla młodzieży upijającej się,
 - e). działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji gminy, wdrażanie ogólnopolskich kampanii,

f). realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno - edukacyjnych; przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

2) Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo – rekreacyjnymi i edukacyjnymi.

3) Edukacja zdrowotna:

a). prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,

b). prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież,

c). upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym,

d). upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

4. Organizowanie i prowadzenie świetlic opiekuńczo – wychowawczych, wspartych programami profilaktycznymi.

Cel: prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych i rozwojowych wobec dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii i wobec ich rodziców/ opiekunów.

Planowane działania:

1) Finansowanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych,

2) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych (broszur, plakatów, literatury itp.) w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.

5. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt.

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa.

Planowane działania:

1) organizowanie szkoleń dla sprzedawców,

2) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych,

3) prowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu.

6. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa i działania o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

1) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych,

2) działania edukacyjne.

3) wspieranie akcji społecznych

7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Cel: poszerzenie i urozmaicenie działań o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

1) Współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, komisariatem policji, strażą, centrum kultury, sądem, itp.), organizacjami

pozarządowymi, osobami fizycznymi, którzy są współrealizatorami programu.

2) Współpraca z mediami.

3) Organizowanie zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii.

4) Organizowanie i prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii.

5) Doposażanie szkół i innych placówek w pomoce (materiały dydaktyczne, terapeutyczne) oraz sprzęt niezbędny do realizacji zajęć.

8. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

9. Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1) Udział członków komisji w organizowanych szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem podniesienia kompetencji zawodowych.

2) Członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za każdy udział w posiedzeniu i pracach komisji.

3) Wynagrodzenie nie przysługuje, gdy członek komisji wykonuje czynności o których mowa w pkt. 1 w godzinach pracy i za te godziny otrzymuje wynagrodzenie w ramach stosunku pracy.

4) Podstawą naliczenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji.

5) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 2, wynosi 200 zł brutto.

§ 2.

Realizacja programu

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii określa sposoby realizacji zadań własnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Kocmyrzów-Luborzyca na rok 2021, w realizacji programu uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stosownie do jej właściwości określonej w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

2) nadzór nad realizacją programu sprawuje Rada Gminy Kocmyrzów-Luborzyca,

3) za realizację programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Kocmyrzów-Luborzyca, który współdziała z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,

4) finansowanie zadań realizowanych w ramach programu odbywa się zgodnie z art.11¹ Ustawy z następujących źródeł:

a) środki budżetu gminy przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z Ustawy,

b) środki dodatkowe pochodzące z opłat za korzystanie z jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,

c) środki pozostałe z roku 2020 jako niewykorzystane z realizacji programu GKRPA,

d) roczny preliminarz wydatków przedstawia Skarbnikowi Gminy Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

e) Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia:

dział 851 Rozdział 85154 Zapobieganie alkoholizmowi - 162.950,00 zł

dział 851 Rozdział 85153 Zapobieganie narkomanii- 33.500,00 zł

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kocmyrzów-Luborzyca.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
M. Doniec
mgr Małgorzata Doniec